Brochure suikerbietenzaad 2027

Uitgegeven door Cosun Beet Company
Samengesteld door het IRS

Deze brochure geeft de gemiddelde resultaten weer van het cultuur- en gebruikswaarde-onderzoek (CGO) van suikerbieten van 2023-2026. Deze zijn gebruikt voor het vaststellen van de Aanbevelende Rassenlijst 2027 door de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR). Het onderzoek is gecoördineerd door het IRS en gefinancierd door kweekbedrijven, Cosun Beet Company en telers. De gegevens over de rassen in de Aanbevelende Rassenlijst (pagina's 3, 4 en 5) zijn verkregen uit onderzoek dat gedurende minimaal drie jaar is verricht op meerdere proefvelden, verdeeld over de teeltgebieden in het land. Dit is een solide basis voor een verantwoorde rassenkeuze.

In deze brochure worden ook de resultaten gegeven van de rassen die (nog) niet op de rassenlijst staan en waarvoor slechts twee jaar CGO-onderzoek plaatsvond. De eigenschappen van de rassen staan in de tabellen 1 tot en met 3. De cijfers uit de verschillende tabellen zijn niet onderling vergelijkbaar, omdat ze verkregen zijn op verschillende proefvelden. Overname van de gegevens is toegestaan, mits bronvermelding plaatsvindt.

Rassenkeuze: 1. Benodigde resistentie

- Voor percelen waar een risico op rhizoctonia-aantasting bestaat: kies een rhizoctoniaresistent ras (tabel 1). Kies alleen bij een lage kans op rhizoctonia een ras met matige resistentie. Wanneer er tevens bietencysteaaltjes voorkomen, kies dan een rhizoctoniaresistent ras met tevens bietencysteaaltjesresistentie.
- Op percelen waar bietencysteaaltjes voorkomen: kies een bietencysteaaltjesresistent ras (tabel 2). Deze rassen zijn al rendabel bij een aantoonbare besmetting met witte of gele bietencysteaaltjes. In de kolom financiële opbrengst is van elk bietencysteaaltjesresistent ras te zien wat het verschil is met een vatbaar rhizomanieras. Er is geen rekening gehouden met de hogere zaadkosten voor deze rassen. De cijfers in tabel 2 kunnen niet vergeleken worden met die in tabel 3.
- Heeft u geen rhizoctonia en geen bietencysteaaltjes, kies dan een rhizomanieresistent ras (tabel 3). Om zeker te zijn dat u geen bietencysteaaltjes heeft, is het wel verstandig om eerst een grondmonster te laten analyseren.
- Op diverse percelen door heel Nederland komt een resistentiedoorbrekende variant van het rhizomanievirus voor. Deze percelen zijn herkenbaar aan een zeer groot aantal planten met rhizomaniesymptomen (zogenaamde blinkers; zie www.irs.nl/blinker). Indien blinkers in plekken of stroken voorkwamen, of als meer dan 2-5% van de bieten verspreid over het perceel uit blinkers bestond, dan is het advies om te kiezen voor een ras met zogenaamde aanvullende rhizomanieresistentie. Deze zijn beschikbaar in alle categorieën (resistentieniveau aangegeven in de tabellen). Kies bij percelen met een hoge kans op doorbraak van de standaard rhizomanieresistentie voor een ras met zeer goede of goede aanvullende rhizomanieresistentie.
- Wanneer in deze brochure wordt gesproken over resistentie, wordt partiële resistentie bedoeld. Dat wil bijvoorbeeld zeggen dat bij ernstige rhizoctoniabesmetting bij de rhizoctoniaresistente rassen rotte bieten kunnen voorkomen en dat bij gebruik van bietencysteaaltjesresistente rassen er nog wel vermeerdering van bietencysteaaltjes kan optreden.
- Voor percelen waar onkruidbieten of bepaalde probleemonkruiden verwacht worden is de inzet van een Conviso Smart ras te overwegen. Conviso Smart rassen hebben een resistentie tegen het herbicide Conviso One. In elk resistentiesegment is een dergelijk ras opgenomen (zie tabel 1, 2 en 3). De Conviso Smart rassen zijn onderzocht op proefvelden waarbij de onkruidbestrijding met de gangbare middelen is uitgevoerd. Informeer u vooraf over de extra eisen aan de teelt, hygiënemaatregelen en resistentiemanagement bij keuze voor een Conviso Smart ras, zie ook www.irs.nl/conviso.

Rassenkeuze: 2. Financiële opbrengst en raseigenschappen

Kijk binnen het juiste resistentiesegment vervolgens zowel naar financiële opbrengst als naar overige raseigenschappen, zoals bladgezondheid cercospora, suikergehalte, kophoogte en vroegheid grondbedekking. Deze eigenschappen kunnen voor specifieke situaties bepalender zijn voor de uiteindelijk gerealiseerde opbrengst. Veel rassen hebben een vergelijkbare financiële opbrengst die niet statistisch significant van elkaar verschilt. Daarnaast laten sommige rassen tussen verschillende jaren en locaties meer variatie zien dan andere. Meer informatie over de rasstabiliteit is te vinden in het Rassenbulletin suikerbieten 2026 (www.irs.nl/rassenbulletin). De berekening van de financiële opbrengst van de rassen is gebaseerd op de uitbetalingsregeling van Cosun en op het vol leveren van de toewijzing.

In de navolgende tabellen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd voor de berekening van de financiële opbrengst:

biet:	€ 50,00 per ton netto biet bij 17% suiker. Onder netto biet wordt verstaan de gewassen biet inclusief de kop, maar zonder groen;
gehalte:	de suikergehalteverrekening is vergelijkbaar met die van Cosun. Bij 17% suiker vindt geen verrekening plaats. Bij lagere suikergehalten wordt een korting toegepast (bijvoorbeeld bij 16% suiker € 4,50 per ton netto biet), terwijl bij hogere gehalten een toeslag wordt gegeven (bijvoorbeeld bij 18% suiker € 4,50 per ton netto biet);
WIN:	de WIN-verrekening is vergelijkbaar met die van Cosun. Bij WIN 91 vindt geen verrekening plaats. Bij een lagere WIN wordt een korting toegepast (bijvoorbeeld bij WIN 90 € 0,59 per ton netto biet), terwijl bij een hogere WIN een toeslag wordt gegeven (bijvoorbeeld bij WIN 92 € 0,59 per ton netto biet);
tarra:	€ 19,70 per ton tarra.

Voor de berekening van de WIN en de financiële opbrengst zijn gegevens ontleend aan de bietleveranties aan Cosun. Dit zijn:

wortelopbrengst (t/ha)	85,0	suikergehalte (%)	17,0	meegeleverde grond (%)	10,0
aminoN (mmol/kg biet)	10,0	K+Na (mmol/kg biet)	40,0		

Zaadsoorten en geboden bescherming

Alle zaadsoorten zijn behandeld met Tachigaren. Dit middel bevat het fungicide hymexazool als actieve stof en is uiterst effectief tegen aphanomyces en pythium. Aphanomyces kan op alle grondsoorten voorkomen en zorgen voor plantwegval in de eerste weken na opkomst. Vandaar dat standaard al het suikerbietenpillenzaad met Tachigaren behandeld is. Meer informatie is ook te vinden op www.irs.nl/fungicidenpillenzaad.

Voor beheersing van insectenschade is voor 2027 de zaadbehandeling Buteo Start beschikbaar. Buteo Start (actieve stof flupyradifurone) heeft een werking tegen bodeminsecten, zoals bietenkevers, ondergrondse springstaarten, wortelduizendpoten en (in mindere mate) ritnaalden. Daarnaast ook tegen bladinsecten zoals bladluizen, bovengrondse springstaarten, tripsen en aardvlooien. Het werkt tot ongeveer het vierbladstadium, daarna zijn de bieten niet meer beschermd tegen bladluizen. Meer informatie is te vinden op www.irs.nl/bodeminsecten. Force heeft een mindere werking dan Buteo Start op bladinsecten en vergelijkbaar op bodeminsecten en daarom wordt geen Force meer aangeboden.
Bij hoge ritnaaldendruk wordt geadviseerd om Belem (cypermethrin) als granulaat toe te voegen in de zaaivoor.

Schietergevoeligheid

De huidige aanbevolen rassen hebben in het algemeen een goede schieterresistentie. Echter, onder ongunstige omstandigheden kunnen alle rassen schieten: uitzaai voor 10 maart, langdurig lage temperatuur en stressomstandigheden tijdens en na opkomst verhogen bij alle rassen het risico op schietervorming. Ook lichtintensiteit (kustgebieden) en devernalisatie is hierop van invloed (zie ook www.irs.nl/schieters).

Risico op aphanomyces

In 2021 kwam op diverse percelen op zand- en dalgrond, met name na overvloedige neerslag en als de pH lager dan 6,0 was, veel aantasting door aphanomyces voor. Rassen worden sinds 2022 onderzocht op hun gevoeligheid voor aphanomyces. De resultaten van dit onderzoek zijn te vinden in het Rassenbulletin suikerbieten 2026 (www.irs.nl/rassenbulletin).
Uit het onderzoek in 2024-2026 is gebleken dat de rassen Accelor, Francina KWS en BTS 2655 N gevoelig kunnen zijn voor aphanomyces. Het advies is deze rassen niet te zaaien op zand- en dalgrond.

Bladgezondheid cercospora

De cijfers voor bladgezondheid cercospora in de tabellen geven de mate van gevoeligheid voor cercospora aan. Hoe hoger het cijfer, hoe minder gevoelig het ras is voor aantasting door cercospora. Een hoog cijfer voor bladgezondheid cercospora betekent niet dat het ras ook minder gevoelig is voor andere bladschimmels, zoals stemphylium, roest of meeldauw. Ook bij rassen met een cijfer 9 voor bladgezondheid cercospora geldt dat een fungicidebespuiting nodig is bij de eerste aantasting en dat herhaling van de bespuiting nodig is bij uitbreiding of nieuwe aantasting.

Benodigde hoeveelheid zaad en restzaad

Per hectare is ongeveer 1,05 eenheid zaad nodig (www.irs.nl/zaadhoeveelheid). Bestel niet meer dan u met zekerheid kunt uitzaaien, resterend zaad kan niet retour geleverd worden.

Restzaad kunt u bewaren tot het volgende seizoen, mits gebruik gemaakt van een door het IRS aanbevolen bewaarmethode (www.irs.nl/bietenzaad). Gebruik zaad van het vorige seizoen alleen wanneer dit op de aanbevolen wijze is bewaard. De kiemenergie en de werking van de toegevoegde middelen kan anders na bewaring onvoldoende zijn.

Verantwoording en aansprakelijkheid

Deze brochure is samengesteld door het IRS in opdracht van Cosun Beet Company. IRS en Cosun Beet Company zijn niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij het gebruikmaken van de in deze brochure vermelde gegevens.

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP WWW.IRS.NL

De verhoudingsgetallen op deze pagina zijn niet vergelijkbaar met de verhoudingsgetallen op pagina's 4 en 5.
Kleine verschillen in de verhoudingsgetallen tussen de rassen kunnen in de praktijk vergelijkbare opbrengsten geven.

Tabel 1. Overzicht van eigenschappen bij **rhizoctoniaresistente** suikerbietenrassen (bepaald op proefvelden met een risico op rhizoctoniabesmetting)[1)]

		waardering				verhoudingsgetallen (gemiddelden 2023-2026)[3)]								
rubriek	**rasnaam**	**vroegheid grond-bedekking**	**kop-hoogte[4)]**	**meege-leverde grond[5)]**	**blad-gezondheid cercospora[6)]**	**K+Na**	**aminoN**	**suiker-gehalte**	**WIN**	**wortel-opbrengst**	**suiker-opbrengst**	**financiële opbrengst[7)]**	**rhizoctonia-resistentie[8)]**	**aanvullende rhizomanie-resistentie[9)]**
A[2)]	BTS 3690 RHC	7	M	M	9	97	84	100	100	102	103	104	matig	
A	Rentabla KWS	7	M	M	9	99	88	99	100	102	101	100	goed	
B	Annemartha KWS	8	M	M	7,5	101	111	99	100	101	100	99	goed	voldoende
B	BTS 4190 RHC	7,5	M	M	6	102	117	102	100	95	97	97	goed	
B	Lincoln	8,5	M	M	8	96	73	98	100	99	96	95	goed	
B	Smart Liesa KWS [10)]	7,5	M	M	7,5	96	85	98	100	96	94	93	goed	zeer goed
B	BTS Smart 3905 RHC [10)]	7	M	M	6,5	102	95	95	100	100	96	92	goed	voldoende
Twee jaar onderzocht, nog niet op de Aanbevelende Rassenlijst, beperkt verkrijgbaar														
SV3100 (Samoa)		9	M	M	9	91	78	95	100	110	104	101	matig	zeer goed
Rassen met tevens resistentie tegen bietencysteaaltjes														
A	Sallinia KWS	8	M	M	9	103	77	98	100	107	105	104	goed	
A	Fadela KWS	7,5	M	M	7,5	103	86	97	100	105	102	100	goed	voldoende
B	Numbat	8,5	M	M	7,5	112	103	94	99	109	103	98	matig	goed
B	Smart Jutta KWS [10)]	8	M	M	7,5	103	88	95	99	104	98	94	zeer goed	voldoende
Gemiddelde vatbare rassen						89	77	101	101	104	105	107		

Hoge cijfers betekenen in het algemeen een gunstige waardering van de betrokken eigenschap, behalve voor K+Na, aminoN.

1) De cijfers in deze tabel zijn niet vergelijkbaar met de cijfers in tabel 3 op pagina 5. De genoemde rassen zijn onderzocht op proefvelden waar een risico is op rhizoctoniabesmetting. De resistentie tegen rhizoctonia is partieel, dat wil zeggen dat bij ernstige rhizoctoniabesmetting ook bij deze rassen wortelrot kan optreden.
2) Rubricering in de Rassenlijst: A = algemeen aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras.
3) De verhoudingsgetallen (100 =) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de rhizoctoniaresistente A- en N-rassen van rassenlijst 2026.
4) Kophoogte: L = laag, M = gemiddeld en H = hoog boven de grond.
5) Meegeleverde grond: L = weinig, M = gemiddeld en H = veel.
6) Bladgezondheid cercospora: 4 = laag t/m 9 = hoog.
7) Voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: wortelopbrengst 85 ton/ha; suikergehalte 17%; aminoN 10 mmol/kg biet; K+Na 40 mmol/kg biet en meegeleverde grond 10%.
8) Rhizoctonia klasseindeling: ≤ 2,7 = zeer goed; 2,8 - 3,0 = goed; ≥ 3,1 = matig.
9) Aanvullende resistentie tegen de AYPR- of een andere nieuwe variant van het rhizomanievirus.
10) Tevens Conviso One resistentie.

Bron: persbericht CSAR, Aanbevelende Rassenlijst 2027, 30 november 2026.
Het onderzoek is uitgevoerd door het IRS te Dinteloord.

De verhoudingsgetallen op deze pagina zijn niet vergelijkbaar met de verhoudingsgetallen op pagina's 3 en 5.
Kleine verschillen in de verhoudingsgetallen tussen de rassen kunnen in de praktijk vergelijkbare opbrengsten geven.

Tabel 2. Overzicht van eigenschappen van suikerbietenrassen met **resistentie tegen bietencysteaaltjes** (bepaald op proefvelden met bietencysteaaltjes)

		waardering				verhoudingsgetallen (2023-2026)[2]							
rubriek	**rasnaam**	**vroegheid grond-bedekking**	**kop-hoogte[3]**	**meege-leverde grond[4]**	**blad-gezondheid cercospora[5]**	**K+Na**	**aminoN**	**suiker-gehalte**	**WIN**	**wortel-opbrengst**	**suiker-opbrengst**	**financiële opbrengst[6]**	**aanvullende rhizomanie-resistentie[7]**
A[1]	BTS 4200 N	7	M	M	7,5	104	112	102	100	98	99	100	
N	Fleurina KWS	6,5	M	M	7	107	105	103	100	97	100	102	
B	Accelor	8	M	M	6,5	100	101	100	100	98	98	99	
B	BTS 1115 N	6,5	M	M	6	99	108	99	100	100	99	99	
B	Leontina KWS	7,5	M	H	7	96	94	98	100	104	101	99	goed
B	Brumby	7	H	M	6	94	97	100	100	97	97	98	voldoende
B	Baltimore	7,5	M	M	7	95	109	101	100	94	95	96	goed
B	BTS Smart 6655 N [8]	6,5	M	M	8,5	96	105	98	100	96	94	93	
B	Smart Regina KWS [8]	7,5	L	H	9	100	97	97	100	96	94	91	
B	Jemina KWS [9]	7,5	M	H	8	88	87	97	100	97	94	90	voldoende
Twee jaar onderzocht, nog niet op de Aanbevelende Rassenlijst, beperkt verkrijgbaar													
SV3094 (Ravik Smart) [8]		8,5	H	M	9	103	96	97	100	95	92	89	
Gemiddelde van de vatbare rhizomanie rassen						86	79	101	101	90	91	92	
Gemiddelde van de rhizoctoniarassen, vatbaar voor bietencysteaaltjes						104	106	100	100	84	82	82	
Rassen met rhizoctonia- en bietencysteaaltjesresistentie													
A	Sallinia KWS	8	M	M	9	99	87	100	100	99	100	100	
B	Numbat	8,5	M	M	7,5	101	103	95	99	105	100	96	goed
B	Fadela KWS	7,5	M	M	7,5	99	93	99	100	97	96	94	voldoende
B	Smart Jutta KWS [8]	8	M	M	7,5	98	101	96	100	96	92	89	voldoende

Hoge cijfers betekenen in het algemeen een gunstige waardering, behalve bij K+Na en aminoN.

[1] Rubricering in de rassenlijst: A = algemeen aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras.
[2] De verhoudingsgetallen (100 =) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen uit de rassenlijst 2026.
[3] Kophoogte: L = laag, M = gemiddeld en H = hoog boven de grond.
[4] Meegeleverde grond: L = weinig, M = gemiddeld en H = veel.
[5] Bladgezondheid cercospora: 4 = laag t/m 9 = hoog.
[6] Voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: wortelopbrengst 85 ton/ha; suikergehalte 17%; aminoN 10 mmol/kg biet; K+Na 40 mmol/kg biet en meegeleverde grond 10%.
[7] Aanvullende resistentie tegen AYPR- of een andere nieuwe variant van het rhizomanievirus.
[8] Tevens Conviso One resistentie.
[9] Tevens resistentie tegen *Meloidogyne chitwoodi* en *Meloidogyne fallax*.

Bron: persbericht CSAR, Aanbevelende Rassenlijst 2027, 30 november 2026.
Het onderzoek is uitgevoerd door het IRS te Dinteloord.

De verhoudingsgetallen op deze pagina zijn niet vergelijkbaar met de verhoudingsgetallen op pagina's 3 en 4.
Kleine verschillen in de verhoudingsgetallen tussen de rassen kunnen in de praktijk vergelijkbare opbrengsten geven.

Tabel 3. Overzicht van eigenschappen suikerbietenrassen voor de teelt op percelen zonder rhizoctonia en zonder bietencysteaaltjes (bepaald op proefvelden zonder rhizoctonia en zonder bietencysteaaltjes)

		waardering				verhoudingsgetallen (gemiddelden 2023-2026)[2)]							
rubriek	**rasnaam**	**vroegheid grond-bedekking**	**kop-hoogte[3)]**	**meege-leverde grond[4)]**	**blad-gezondheid cercospora[5)]**	**K+Na**	**aminoN**	**suiker-gehalte**	**WIN**	**wortel-opbrengst**	**suiker-opbrengst**	**financiële opbrengst[6)]**	**aanvullende rhizomanie-resistentie[7)]**
A[1)]	Lancelot	8	M	L	7	102	96	100	100	99	99	101	
A	Leontina KWS bcaR	7,5	M	H	7	99	99	97	100	106	103	101	goed
A	Brumby bcaR	7	H	L	6	103	100	100	100	99	99	100	voldoende
A	ST Rotterdam	8	H	M	7,5	100	92	97	100	105	102	100	
B	BTS 4200 N bcaR	7	M	M	7,5	108	113	100	100	99	99	99	
B	Jewel	7	H	M	6	102	102	100	100	99	99	99	
B	BTS 3835	7	M	M	7,5	98	79	99	100	101	99	99	voldoende
B	Tessilia KWS	7,5	M	H	6,5	105	100	99	100	102	101	99	
B	BTS 2620	8,5	M	M	9	108	101	95	99	107	101	98	voldoende
B	Fleurina KWS bcaR	6,5	M	M	7	111	100	102	100	95	97	97	
B	Albany	7,5	M	L	9	109	114	99	99	99	98	97	
B	Jemina KWS bcaR 9)	7,5	M	H	8	87	90	98	100	101	99	96	voldoende
B	BTS Smart 6655 N bcaR 8)	6,5	M	M	8,5	98	109	97	100	96	93	92	
Twee jaar onderzocht, nog niet op de Aanbevelende Rassenlijst, beperkt verkrijgbaar													
SR25322 (RGT Goudao)		8	H	L	8,5	102	112	97	99	105	102	101	zeer goed
SV3093 (Asagi)		8,5	M	M	9	106	100	96	99	103	99	96	goed
B3326 (BTS Smart 8565) 8)		6,5	M	H	7,5	106	133	97	99	100	96	92	goed
SV3094 (Ravik Smart) bcaR 8)		7,5	M	M	9	107	104	98	99	95	93	91	
5K686 (KWS Smart Isolda) 8)		7,5	M	M	9	112	122	98	99	95	93	90	zeer goed
Gemiddelde van de rhizoctonia rassen						101	111	100	100	97	98	98	

Hoge cijfers betekenen in het algemeen een gunstige waardering van de betrokken eigenschap, behalve voor K+Na en aminoN.

bcaR Tevens partiële resistentie tegen bietencysteaaltjes. Voor cijfers van deze rassen op proefvelden met bietencysteaaltjes, zie tabel 2.
1) Rubricering in de Rassenlijst: A = algemeen aanbevolen ras; N = nieuw aanbevolen ras; B = beperkt aanbevolen ras.
2) De verhoudingsgetallen (100 =) zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen van rassenlijst 2026.
3) Kophoogte: L = laag, M = gemiddeld en H = hoog boven de grond.
4) Meegeleverde grond: L = weinig, M = gemiddeld en H = veel.
5) Bladgezondheid cercospora: 4 = laag t/m 9 = hoog.
6) Voor de berekening van de financiële opbrengst zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: wortelopbrengst 85 ton/ha; suikergehalte 17%; aminoN 10 mmol/kg biet; K+Na 40 mmol/kg biet en meegeleverde grond 10%.
7) Aanvullende resistentie tegen de AYPR- of een andere nieuwe variant van het rhizomanievirus.
8) Tevens Conviso One resistentie.
9) Tevens resistentie tegen *Meloidogyne chitwoodi* en *Meloidogyne fallax*.

Bron: persbericht CSAR, Aanbevelende Rassenlijst 2027, 30 november 2026.
Het onderzoek is uitgevoerd door het IRS te Dinteloord.